

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

326
25022016

122 08-03-2016

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de Guvern nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 39 din 31 ianuarie 2000, cu modificările și completările ulterioare*, inițiată de domnii deputați Iusein Ibram și Varol Amet aparținând Grupului parlamentar al Minorităților Naționale (Bp. 668/2015).

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea *Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare*, propunându-se ca libertatea religioasă să nu mai poată fi exercitată în cadrul asociațiilor și fundațiilor reglementate de acest act normativ, ci numai în cadrul cultelor religioase și al asociațiilor religioase recunoscute/constituite conform *Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

II. Observații

1. Anterior adoptării *Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor*, republicată, regimul general al cultelor religioase era reglementat prin *Decretul nr. 177/1948 pentru regimul general al cultelor religioase*, iar asociațiile care aveau ca obiect de activitate exercitarea unei credințe religioase erau înființate în conformitate cu reglementările legale privind asociațiile și fundațiile.

Odată cu adoptarea *Legii nr. 489/2006* a fost înființată o nouă entitate cu personalitate juridică, cu caracter religios, „*asociația religioasă*”. Astfel, prin prevederile art. 47 din *Legea nr. 489/2006* a fost instituită posibilitatea asociațiilor existente, constituie în conformitate cu reglementările legale privind asociațiile și fundațiile, care au ca obiect de activitate principal exercitarea unei credințe religioase, de a dobândi statutul de asociație religioasă. Asociația religioasă astfel constituită este o persoană juridică alcătuită din cel puțin 300 de membri, cetățeni români sau rezidenți în România, care se asociază în vederea manifestării unei credințe religioase.

Pot depune cereri de obținere a avizului consultativ atât asociațiile deja înființate pe baza *Ordonanței Guvernului nr. 26/2000*, cât și asociații nou constituite; în ambele cazuri, acestea trebuie să facă dovada celor 300 de membri, cetățeni români sau rezidenți în România. Prin urmare, potrivit cadrului legal în vigoare, pe lângă asociațiile religioase, constituite în temeiul *Legii nr. 489/2006*, funcționează și asociațiile înființate potrivit legii, care desfășoară activități cu caracter religios, unele dintre acestea având inclusiv avizul Secretariatului de Stat pentru Culte, acordat în temeiul *Legii nr. 21/1924 pentru PERSOANELE JURIDICE (Asociații si Fundații)*.

De asemenea, potrivit *Ordonanței Guvernului nr. 26/2000*, care constituie cadrul legal general în materie, asociația sau fundația dobândește personalitate juridică, prin înscrierea în Registrul asociațiilor și fundațiilor, aflat la grefa judecătoriei în a cărei circumscripție își are sediul. Înscrierea asociației sau fundației în registru are efect constitutiv, ceea ce înseamnă că, după înscriere, persoana juridică devine titulară a drepturilor și obligațiilor conținute în actul constitutiv și în statutul asociației sau fundației. Înscrierea în Registrul asociațiilor și fundațiilor se realizează în temeiul unei încheieri pronunțate de instanță ca urmare a parcurgerii unei proceduri necontencioase, după verificarea legalității cererii și documentelor depuse de solicitant.

Tot astfel, potrivit procedurii legale de înființare a persoanelor juridice fără scop lucrativ, prevăzută în *Ordonanța Guvernului nr. 26/2000*, dacă instanța constată neregularități ce privesc dispozițiile art. 40 alin. (2) din Constituție, pentru termenul fixat va cita și parchetul competent, căruia i se va comunica, în copie, cererea de înscriere, împreună cu actul constitutiv și statutul asociației. În acest caz, punerea concluziilor de către procuror este obligatorie.

2. Prin prevederile Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 a fost creat la nivel național cadrul legislativ necesar exercitării *dreptului la liberă asociere*, consacrat de art. 40 alin. (1) din Constituție și de art. 11 din *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*. Are ca scop promovarea valorilor civice, ale democrației și statului de drept prin intermediul asociațiilor, fundațiilor și federațiilor, persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial. Constituirea persoanei juridice fără scop lucrativ este guvernată de legea civilă. Astfel, actele de constituire sunt acte civile, cuprinzând manifestarea voinței asociațiilor sau fondatorilor, și au ca scop generarea raporturilor juridice specifice reglementate de Ordonanța Guvernului nr. 26/2000.

Așadar, în ceea ce privește persoanele juridice fără scop lucrativ, care desfășoară activități cu caracter religios, constituite până la acest moment, precizăm că legiuitorul poate impune prin norme cu caracter tranzitoriu obligații în sarcina acestora, însoțite de sancțiuni corespunzătoare neîndeplinirii lor, prevăzând ultraactivitatea legii vechi pe o perioadă considerată optimă în raport cu natura obligației impuse. Însă, pentru ca prin aceste dispoziții să răspundă exigențelor constituționale și convenționale, obligațiile impuse, precum și termenele prevăzute pentru îndeplinirea acestora trebuie să fie proporționale cu scopul urmărit. Or, în cazul de față, inițiatorii nu au adus argumente care să conducă la concluzia că obligația impusă poate fi îndeplinită într-un termen considerat rezonabil de către entitățile vizate (avem în vedere numărul minim de 300 de membri). De altfel, inițiativa legislativă nu este susținută de o fundamentare ce trebuie să aibă în vedere în primul rând evaluarea impactului generat de soluțiile legislative propuse.

Totodată, dacă, potrivit unei jurisprudențe constante, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a admis că statelor contractante li se recunoaște o anumită marjă de apreciere în a decide cu privire la necesitatea și întinderea ingerinței autorităților publice în exercițiul dreptului de manifestare a religiei și convingerilor, aceasta a arătat că această marjă de apreciere este întotdeauna supusă controlului Curții. Acest control poartă asupra calităților și scopului legii pe temeiul căreia ingerința este exercitată, cât și asupra deciziilor de aplicare a dispozițiilor legale naționale de către autoritățile statale competente, chiar și atunci când acestea emană de la jurisdicții interne independente. Astfel, pentru a răspunde exigențelor trasate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, este necesar ca măsurile întreprinse la nivel național să fie justificate și proporționale cu scopul urmărit, prin asigurarea unui just echilibru între exigențele protecției drepturilor și libertăților garantate de Convenție și comportamentul ce este reproșat reclamantului de către autoritățile naționale. Așadar, criteriul proporționalității întregeste condiția impusă de dispozițiile art. 9 parag. 2 din Convenție pentru ca măsura de limitare a libertății de

manifestare a religiei și convingerilor să fie necesară într-o societate democratică.

Mai mult, Curtea Constituțională a statuat în jurisprudența sa constantă că „*impunerea de reguli și obligații noi fără reglementarea unui termen adecvat care să permită subiectului de drept să răspundă noilor cerințe legislative reprezintă o încălcare a exigențelor constituționale sub aspectul principiului securității juridice și a principiului încrederii legitime care impune limitarea posibilităților de modificare a normelor juridice și stabilirea regulilor instituite prin acestea*”¹. Or, în cazul de față, nu există certitudinea că organizațiile care fac obiectul propunerii legislative sunt în măsură să îndeplinească într-un termen rezonabil obligația prevăzută în sarcina lor, dispoziția tranzitorie prevăzută de legiuitor, prin care se menține o perioadă rezonabilă de timp starea juridică anterioară, nefiind de natură să conducă la înlesnirea adaptării la noile reguli imperative, care trebuie să se aplice uniform și cu caracter general.

De altfel, față de condițiile prevăzute de lege pentru înființarea persoanelor juridice fără scop lucrativ, apreciem că afirmația inițiatorilor care justifică inițiativa legislativă pe ideea prevenirii înființării frauduloase a unor asociații cu caracter religios, nu poate constitui un argument în promovarea unei soluții legislative în acest sens.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Dacian Julien CIOLOȘ

**Domnului senator Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu
Președintele Senatului**

¹ Decizia nr. 26/2012 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (2), art. 49 alin. (2), art. 54 și art. 56 din Legea privind amplasarea și autorizarea mijloacelor de publicitate